

Jallinoja: s 39, r.23: markkinoinnin ja reseptiikan kehittäminen on tässä myös tärkeää
Kela: Sivu 39. Hyvä, että on selkeästi nostettu esille: Suositaan kotimaista tuotantoa ja Suomessa menestyviä raaka-aineita alkutuotannon ja huoltovarmuuden tukemiseksi.

[Molemmat näkökulmat mainittu.](#)

Savonia AMK: Hieno, että Ravitsemussuosituksissa on omana kappaleenaan "OMAVARAISUUS JA HUOLTOVARMUUS OVAT RUOKATURVAN YDINTÄ" (s. 39, r. 8 alkaen). Jos mahdollista, voisiko sitä painottaa tekstissä aiemminkin esim. kasvis- ja viljavalioiden osalta? **Omavaraisuus on mainittu suosituksen alussa s. 9, r. 15 alkaen. Kuitenkin tässä yhteydessä omavaraisuuden voi ymmärtää olevan lähinnä huono asia, koska painotetaan vahvasti ilmastovaikutusta: "Se näkyy muun muassa siinä, että kotimaiset tuotteet aiheuttavat noin kaksi kolmasosaa ruokavalion ilmastovaikutuksesta. " Riveillä 16-18: "Jos ruokavalio muuttuu kasvipainotteisemmaksi, tuontielintarvikkeisiin liittyvien ilmastovaikutusten osuus kasvaa, mutta on kuitenkin kokonaisuutenaan pienempi kuin nykyisessä ruokavaliolla. " Voisiko tämän jotenkin muotoilla toisin niin, että kannustettaisiin lisäämään kotimaisten kasvikunnan tuotteiden käyttöä ja täydentämään ympäristön kannalta hyviä vaihtoehtoja tuontielintarvikkeilla niiltä osin kuin niitä ei ole saatavana kotimaisina (esim. lihaa korvaavat vaihtoehdot)?** Esim. jotenkin näin "Jos ruokavalio muuttuu kasvipainotteisemmaksi, joudutaan turvautumaan osin tuontielintarvikkeisiin kotimaisten vaihtoehtojen mahdollisesti puuttuessa. Tuontielintarvikkeisiin liittyvien ilmastovaikutusten osuus kasvaa, mutta ne ovat kuitenkin kokonaisuutenaan pienemmät kuin nykyisessä ruokavaliolla." Kaikki eivät jaksaa lukea loppuun asti, jossa on laajemmin Ravitsemussuositusten roolista ruokaturvan edistäjänä. Tästä syystä nostaisin satokausiajattelun, kotimaisten vaihtoehtojen hyödyntämisen ja kulutuksen painottaminen kotimaiseen s. 39, rivit 37-38: lisämainintana ruokapalvelujen ulkopuolella olevista esim. kotona asuvat hyväkuntoiset iäkkäät

[Kiitos kommentista](#)

[Korjattu ehdotuksen mukaisesti](#)

[Lisätty tekstiin: kuten kotona asuvien ikääntyneiden ja työttömien ihmisten](#)

Kaisa Kartunen HY: Sivu 39/Rivi 6. Otsikko: "Omavaraisuus ja huoltovarmuus ovat ruokaturvan ydintä".

Ruokaturvan määritelmä ei ota kantaa siihen, onko ihmisille saatavilla oleva ruoka tuotettu omassa maassa vai onko se tuotu ulkoa. Ruokaturvan näkökulmasta tärkeää on ruuan saatavuuden lisäksi myös sen hinta suhteessa ihmisten ostovoimaan. Tuontiruoka voi joskus olla hinnaltaan kotimaista edullisempaa. Olemme eräiden terveellisen ruokavalion osa-alueiden eli hedelmien, marjojen, vihannesten, siementen ja pähkinöiden suhteen tuontiriippuvaisia eikä omavaraisuuden nopea nousu niiden osalta ole näköpiirissä. Huoltovarmuustoimet puolestaan pyrkivät varmistamaan, että ruokaa on saatavilla myös poikkeusoloissa. Se liittyy erityisesti ruokaturvan neljänteen pilariin eli jatkuvuuteen. Tässä omavaraisuuspohdinta on keskeistä ja pohdinnan pitäisi kattaa myös tuotantopanokset. Ehdottaisin otsikon muuttamista seuraavasti: "Omavaraisuus luo pohjaa huoltovarmuudelle" eli jättäisin ruokaturvayhteyden otsikosta pois.

[Muokattu ehdotusten pohjalta.](#)

Sivu 39/Rivit 10-11. "Suomessa omavaraisuusaste on huoltovarmuuden kannalta riittävä, noin 80 prosenttia, eli suurin osa suomalaisen elintarviketeollisuuden käyttämistä raaka-aineista on kotimaista alkuperää." Mielestäni "huoltovarmuuden kannalta riittävä" on tässä yhteydessä epäsoviva ilmaisu. Ehdottaisin tämän lauseen muutosta esim. seuraavasti: "Suomessa on korkea, noin 80 prosentin omavaraisuusaste eli suurin osa suomalaisen elintarviketeollisuuden käyttämistä raaka-aineista on kotimaista alkuperää. Tämä osaltaan vahvistaa huoltovarmuutta."

[Muutettu ehdotuksen mukaisesti](#)

Avoimessa taloudessa elävän Suomen huoltovarmuutta voidaan varmistella kotimaisen tuotannon lisäksi myös hyvillä ja monipuolisilla kansainvälisillä ja kauppa-suhteilla ja sujuvalla logistiikalla, jotka mahdollistavat tarpeen tullen ruuan ja sen raaka-aineiden tuonnin ulkoa. Sivu 39/Rivi 15. Lisäisin tuontipanosten luetteloon myös rehujen raaka-aineet.

[Lisätty tekstiin: rehujen raaka-aineet](#)

HK Scan s. 39, r. 25: Lähiruuan ja luomun ylistys on erikoista ravitsemussuosituksissa. Edellä mainituilla ominaisuuksilla kun ei ole vaikutusta ruuan ravintosisältöön. Suomessa maataloustuotteiden kuljetusmatkat jalostustehtaisiin ovat lyhyet, joten voidaan sanoa, että lähes kaikki kotimainen ruoka on lähiruokaa.

[Ei muutosta tekstiin](#)

HK Scan s. 39, r. 35: Ravitsemussuositusten sanotaan perustuvan tutkittuun tietoon. Terveysperusteisella verotuksella ei ole tutkimusnäyttöä, että se ohjaisi kulutusta toivottuun, terveellisempään suuntaan. Suomessa ei ole Mainonnan eettisen neuvoston toimesta havaittu epäterveellisten tuotteiden epäasiallista mainontaa, joten tällaiset toimenpiteiden ehdotukset näyttäytyvät suositustekstissä erikoisilta.

[Ei muutosta tekstiin. Tutkimusnäyttöä epäasiallisesta mainonnasta on mm. suomalaisessa EPELI-hankkeessa.](#)

Puttonen Johanna, ja Anna Päätalo, Ravitsemusyksikkö, Päijät-Hämeen hyvinvointialue:

24.6.2024 s. 39 rivit, 35–36: Ehdotetaan lauseen muokkaamista esim. seuraavasti: "Vaikutetaan ostokäyttäytymiseen muun muassa terveyttä edistävien elintarvikkeiden lisääntyneellä tarjonnalla ja näkyvällä sijoittelulla, pakkauskojien huomioimisella, terveysperusteisella verotuksella ja elintarvikkeiden markkinoinnin säätelyllä terveyttä edistävään suuntaan. Perustelu: Luonnoksessa lause sisältää osin epätarkkoja ilmaisuja. "Elintarvikkeiden hyvä sijoittelu" ja "pakkauskojien pienentäminen" ovat hieman epämääräisiä ja tulkinnanvaraisia ilmaisuja. Niitä olisi hyvä tarkentaa, jotta tulkinnanvaraisuudelta vältytään. Lisäksi ehdotamme lauseessa säilyttämään positiivisesti latautuneiden toimenpiteiden nostamista esiin ensin ja rajoittavien toimenpiteiden luettelua niiden jälkeen.

[Korjattu tekstiä ehdotuksen mukaisesti](#)

Pro Vege, Niklas Kaskeala s. 39 rivit 22-24 "Huoltovarmuuden kannalta on myös eduksi lisätä tällä hetkellä vähän käytettyjen, mutta Suomessa menestyvien, raaka-aineiden kuten härkäpavun, sekä vähemmän arvostettujen kotimaisten kestävien kalalajien käyttöä."Tässä kohtaa tulee tuoda esiin laajemmin, että kasviproteiinien ja kasvipohjaisen ruoan lisääminen on hyödyllistä (ei pelkästään härkäpapua esimerkkinä). On tärkeää huomioida, että rehuntuotantoon verrattuna esimerkiksi kasviproteiinien tuotanto on tehokkaampaa maankäyttöä, koska proteiinisato hehtaaria kohden on moninkertainen rehun tuotannon myötä syntyvään lihantuotantoon verrattuna.

[Kiitos kommentista, tekstiä muokattu.](#)

Oatly, Niklas Kaskeala, sivu 39, rivit 22–24 "Huoltovarmuuden kannalta on myös eduksi lisätä tällä hetkellä vähän käytettyjen, mutta Suomessa menestyvien, raaka-aineiden kuten härkäpavun, sekä vähemmän arvostettujen kotimaisten kestävien kalalajien käyttöä."Tässä kohtaa tulisi laajemmin tuoda esiin kasviproteiinien ja kasvipohjaisen ruoan lisäämisen hyödyt, eikä rajoittua pelkästään härkäpapuun esimerkkinä.

[Kiitos kommentista](#)

WWF Elisa Niemi: s. 39 rivit 22–24 – Hyvä, että kotimaiset kasviproteiinit on mainittu edes esimerkin omaisesti (härkäpavun kautta) huoltovarmuuden näkökulmasta. Olisi kuitenkin selkeämpää todeta, että huoltovarmuutta voidaan lisätä panostamalla suoraan ihmisravinnoksi käytettävien kotimaisten kasviproteiinien kulutukseen ja tuotantoon. Toimenpide-ehdotuksissa pitäisi myös olla tähän liittyvä ehdotus.

[Korjattu tekstiä ja toimenpide-ehdotuksia ehdotuksen mukaisesti](#)

Greenpeace: S.39 rivi 22. Hyvä, että härkäpavu mainitaan huoltovarmuuden yhteydessä. Tämän voisi ilmaista selkeämmin. "Kotimainen kasvisruoka on tärkeä osa huoltovarmuutta".

[Tekstiin lisätty lause tästä](#)

Fazer: s. 39, r. 19: Sesonkiajattelu lienee oikea termi, ei satokausiajattelu

- s. 39, r. 34: kirjoitusvirhe pakkauskojoja

- s. 39, r. 35: Veronkorotus nostaa tuotteiden hintoja, mutta ei vaikuta kulutukseen eli tällä käänteinen vaikutus sosioekonomisten erojen valossa. Kulutuksen ohjaaminen oikeaan suuntaan edellyttää myös tuoreiden kasvien ja hedelmien verotuksen alentamista.

- s. 39, r 39-40: On huomioitava, että ruoka-avulla on merkittävä rooli syntyvän ruokahävikin vähentämisessä. On parempi, että kaikki tuotettu ruoka tulee syödyksi.

Mara: s. 38 r. 22 – s. 39, tekstin jäsenyys ja otsikkohierarkia: Luvun pääviesti vaikuttaa hieman selkiytymättömältä: onko tarkoituksena käsitellä väestön terveyserojen tasaamista ravitsemuksen keinoin vai ruokaan liittyvää sosiaalista vastuuta laajemmin? Luvussa käsitelty omavaraisuus ja huoltovarmuus eivät suoraan liity kumpaankaan näistä teemoista vaan ovat melko erillinen kokonaisuus. Väliotsikko ”Omavaraisuus ja huoltovarmuus ovat ruokaturvan ydintä” näyttäisi luonnoksessa olevan ylemmän tason väliotsikon ”Ruoka-avun tarve on kasvanut alla”: tämä ei ainakaan vaikuta loogiselta. Onko jokin tämän osioin tekstipätkistä tarkoitus erottaa taitossa esimerkiksi lisätietolaatikoksi?

r. 22 Otsikossa käytetty termi ruokaturva olisi hyvä avata.

s. 39, r 5–7 Tekstin mukaan ruoka-apu on kolmannen sektorin tuottama palvelu, joka paikkaa julkisen sektorin puutteita. Alla (r. 39) kuitenkin mainitaan myös julkisen sektorin jakama ruoka-apu. Ruoka-avun määritelmää olisi hyvä täsmentää.

s. 39, r. 8 Julkisissa ruokapalveluissa valmistetaan vuosittain yli 350 miljoonaa ateriaa. Huoltovarmuuden kannalta on tärkeää, että lakisääteisen ruokahuollon jatkuvuus pyritään turvaamaan kaikissa tilanteissa. Hyvästä varautumissuunnitelmista huolimatta erilaisissa häiriötilanteissa, kuten raaka-aineiden saatavuuden häiriintyessä, on mahdollista, että ravitsemuksellisesti täysipainoisten aterioiden valmistaminen ja jakelu vaikeutuvat.

Esimerkiksi erityisruokavalioiden valmistus ja tarjoilu voi pienemmissäkin häiriötilanteissa olla haasteellista tai jopa mahdotonta. Lisäksi on hyvä huomioida, että ravitsemuksellisesti täysipainoisten kasvisaterioiden toteuttamiseen voidaan tarvita täydennykseksi sekaruokavaliota enemmän ulkomailta tuotavia raaka-aineita ja elintarvikkeita.

Julkisia ruokapalveluita tuottavat toimijat voisivat hyötyä yhteisistä ohjeistuksista, joissa on pohdittu tietyille asiakasryhmille (esim. pienet lapset, ikääntyneet) häiriötilanteissa toteuttettavan ruokapalvelun ravitsemukselliseen laatuun ja ruokailuun toteuttamiseen liittyviä erityiskysymyksiä.

r. 19–32 Omavaraisuutta ja huoltovarmuutta käsittelevässä osiossa tuodaan esiin kotimaisuutta, lähiruokaa, luomutuotantoa ja eläinten hyvinvointia. On muistettava, että raaka-aineiden hinnannousu on heikentänyt ja voi edelleen heikentää näiden tavoitteiden huomioon ottamista ruokapalveluissa. Julkisille ruokapalveluille on tilaajan taholta turvattava riittävät resurssit suosituksen mukaisten aterioiden tarjoamiseksi.

s. 39 r. 34–36 MaRa ei kannata rajoituksia tai kieltoja ns. epäterveellisten elintarvikkeiden käytön vähentämiseksi, vaan katsoo, että myönteisillä toimilla terveellisen ravitsemuksen esiin nostamiseksi saadaan parempia tuloksia. Mahdollista terveysperusteista verotusta harkittaessa on otettava huomioon sen toimijoille aiheuttama hallinnollinen taakka ja arvioitava saavutettavaa hyötyä myös suhteessa siihen. Kohdassa esitetyt toimenpidesuosituksukset eivät sinänsä koske erityisesti sosiaalisen kestävyys edistämistä. Ilmeisesti viitataan ajatukseen, että juuri alimpien sosioekonomisten ryhmien terveyttä on syytä edistää myös lainsäädännön keinoin.

r. 37–38 MaRa kannattaa lämpimästi toimia työaikaisen ruokailun laajentamiseksi myös pienituloisiin ja niihin, jotka nyt ovat ruokapalvelujen ulkopuolella.

r. 39–40 Mielestämme ei ole mahdollista asettaa ravitsemusterveyttä edistävää laatukriteeristöä ainakaan yksityisen sektorin toteuttamalle ruoka-avulle. Ruoka-alan yrityksen näkökulmasta ruoka-apuun lahjoittaminen on keino vähentää omaa ruokahävikkiä, ja ravitsemuslaadun arvioiminen lahjoitettavia tuotteita valittaessa johtaisi hävikin lisääntymiseen ja pahimmillaan koko lahjoitustoiminnan lopettamiseen. Lisäksi jättesetus velvoittaa elintarvikealan toimijoita luovuttamaan käyttämättä jääneet elintarvikkeet uudelleenjakeluun tietyin ehdoin: säännös ei mahdollista harkintaa ravitsemuslaadun perusteella.

MTK: s. 39 r. 8-32 Iso asia, kuten huoltovarmuus ja omavaraisuus on puristettu pieneen ja ylimalkaiseen tekstiin. Lähiruuan ja luomun mainitseminen esiin nostaa tässä kontekstissa kuulostavat oudoilta. ”Pitkää varastoimista kestävä täysjyvävilja” on erikoinen nosto, mitä tämän pitäisi kertoa kuluttajalle, millaisista tuotteista on kyse? Luonnonmarjat ovat osa suomalaista ruokakulttuuria, mutta niiden noukkiminen ei liene nykyään enää kuluttajia läpileikkaavaa puuhua, vaikka marjat ensiluokkaista ravintoa ovatkin. Miksei ole mainittu mitään eläinperäisiä tuotteita? Suomen nykyisen ruokajärjestelmän hyviä puolia ei ole mainittu selkeäänaisesti. Ruokaketjun huoltovarmuuteen sisältyy tuotannon ja kuluttajan lisäksi teollisuus, kuljetukset sekä kauppa ja ruokaa tarjoavat toimijat. Ehdotetaan kappaletta uudelleen muotoiltavaksi.

ETL: s. 39, r. 34: Terveysperusteisen verotuksen vaikuttavuudesta ei ole tutkimusnäyttöä siitä, että se ohjaisi kulutusta toivottuun. Viimeisimmän kotimaisen tutkimusnäytön mukaan terveysperusteisen verotuksen käyttöönotto voisi johtaa siihen, että pienituloiset ostaisivat vähemmän kasviksia ja vihanneksia. Ehdotus on myös jyrkässä ristiriidassa tavoitteiden kanssa edistää huoltovarmuuskriittisen ruoka-alan kasvua ja lisätä suomalaista ruokavientiä, koska verosta aiheutuva kustannusrasitus olisi kotimaisilla toimijoilla ulkomaisia suurempi.

Ruokaväli on aina kokonaisuus, ja yksittäisten ruokien ja juomien terveellisyys on vaikea määrittellä. Terveudessa tärkeää ovat kokonaisruokaväli ja elämäntavat, kuten liikunta ja uni. Veron sijaan yrityksille pitäisi antaa enemmän mahdollisuuksia kertoa tuotteidensa ravitsemuksellisen sisällön muokkaamisesta kuluttajien valintojen tueksi. Elintarviketeollisuuden yrityksissä tehdään pitkäjänteistä tuotekehitystyötä ravitsemuksellisesti parempien tuotteiden eteen. Terveellisenäkin tuote ei kuitenkaan pysy kaupan valikoimissa, ellei kuluttajat sitä osta. Pakkauskojojen pienentäminen ja tuotteiden esillepano ovat hyviä keinoja ohjattaessa ruokaympäristöä terveellisempään suuntaan. Toisaalta on syytä huomioida, että EU:n tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutusten vähentämistä koskevan direktiivi ohjaa ristiriitaiseen suuntaan pakottamalla yrityksiä vähentämään tiettyjen kertakäyttöisten muovisten annospakkausten kulutusta. Elintarvikkeiden markkinoinnissa suomalaiset elintarviketeollisuuden yritykset toimivat varsin vastuullisesti ja markkinoinnin itsesääntelyyn on panostettu.

ETL: s. 39, r. 37: Suosituksen sisältö työaikaisen ruokailun laajentamisesta on tarpeeton ja se tulisi poistaa, koska päivittäiset tauot on jo säädetty lailla. Lisäksi tauoista on sovittu usein työehtosopimuksilla.

ETL: s. 39, r. 39: Ruoka-avulla on merkittävä rooli syntyvän ruokahävikin vähentämisessä.

[Korjattu ehdotuksen mukaisesti](#)

[Lausetta muokattu](#)

[Lisätty lause: Verotuksella voidaan korottaa terveydelle haitallisten tuotteiden hintoja ja laskea esim. kasvien, marjojen ja hedelmien hintaa.](#)

[Lause poistettu](#)

[Tekstiä muokattu](#)

[Ruokaturva on määritelty sanastossa](#)

[Muokattu ehdotusten pohjalta.](#)

[Kiitos kommentista](#)

[Kiitos kommentista](#)

[Kiitos kommentista](#)

[Kiitos kommentista](#)

[Lause poistettu](#)

[Kappale muotoiltu uudelleen.](#)

[Kiitos kommentista. Ideana verossa on, että terveyttä edistävät tuotteet hapenisivat veron myötä. Suosituksessa on otettu kantaa ruokaväliön kokonaisuuteen. Elämäntapoihin, liikuntaan ja uneen. Ei muutosta tekstiin](#)

[Työpaikka-aikainen ruokailu ei koske taukoja, vaan terveyttä edistävän lounaan nauttimista ja myös työnantajan kannustamista siihen. Ei muutosta tekstissä. Tekstiä muokattu](#)

PTY: s.39, rivi 28-29: Julkisille ruokapalveluille on asetettu tavoite lisätä lähi- ja luomuruoan osuutta elintarvikehankinnoissa. Miten lähiruoka määritellään tässä? Katsotaanko iso toimija lähiruoan tuottajaksi vai tarkoitetaanko tässä yksinomaan pieniä, lähellä kulutuspaikkaa toimivia yrityksiä?

[Lähiruoka määritelty sanastossa.](#)

PTY: s. 39, rivi 39-40: Asetetaan julkisen ja yksityisen sektorin jakamalle ruoka-avulle ravitsemusterveyttä edistävää laatukriteeristö. Ruoka-apuna jaettavan ruoan monipuolisuus ja siten sen kautta muodostuvien aterioiden ravitsemuksellinen laatu on haastava toteuttaa jo yksin siitä syystä, ettei hävikin sisältöä ja määrää voida aina ennustaa. Myös ruoka-aputoimijoiden säännönmukaisen valvonnan puuttuminen vaikeuttaa laatukriteeristön toimeenpanon varmistamista. Lisäksi paljon vapaaehtoisuuteen pohjautuvassa ruoka-aputoiminnassa on myös haasteellista toteuttaa ilmastovaikutusten arviointia, ellei siihen ole jotain ilmaista ja helppoa kansallista mallia olemassa.

[Lause poistettu](#)

SHLL: s. 39 Toimenpidesuosituksat sosiaalisen kestävyuden edistämiseksi. Nämä ovat tärkeitä.

Toimenpidesuosituksien toimilla on toteutuessaan mahdollista vaikuttaa myös väestön suunterveyteen.

[Kiitos kommentista](#)

SYKE: Ruokaturvaa ja ravitsemusterveyttä kappale on tärkeä ja huomioimme sen erityisellä ilolla. Kappaleessa on nostettu esiin monia tärkeitä keinoja kestäväen ruokaturvan parantamiseksi. Ehdottaisimme harkittavaksi kuitenkin edelleen eri toimijoille vielä tarkemmin kohdennettuja suosituksia, ml. elintarvikeollisuus ja tuotekehitys; kauppa ja ruokaympäristö; alkutuotanto ja maatalouspolitiikka; kulutusverot; kunnat ja ruokapalvelut; kolmas sektori jne. tällä tavoin eri toimijoiden rooli suosituksien toimeenpanossa konkretisoituisi (ks. Kaartinen ym. 2023) - Toimeenpanon kannalta on tärkeää, että ruoan ympäristövaikutuksia koskeva tietoa tehdään avoimesti kaikille saataville. Ympäristövaikutuksia koskevat tiedot on tulevaisuudessa integroitava Fineliin, jossa ne olisivat suoraan alan toimijoiden käytössä. Tähän työhön tulisi suunnata resursseja ja mukaan on otettava kaikki valtion tutkimuslaitokset ml. THL, Luke ja Syke.

Irz, X., Sares-Jäske, L., Tapanainen, H., Niemi, J., Paalanen, L., Saarinen, M., Valsta, L.M., 2024. Assessing the Cost of Nutritionally Adequate and Low-Climate Impact Diets in Finland. Current Developments in Nutrition 8, 102151. <https://doi.org/10.1016/j.cdnut.2024.102151>

Kaartinen N, Paalanen L, Bäck S, Kortetmäki T, Lamminen M, Maukonen M, Männistö S, Sares-Jäske L, Selänniemi M, Kaljonen M, Pajari A-M. 2023. Ruokavaliot ovat osa terveys- ja ympäristöhaasteiden ratkaisua – uudet ravitsemussuosituksat tukevat kestävyys siirtymää. Päätösten tueksi 9/2023, THL. <https://www.julkari.fi/handle/10024/147230>

Tykkyläinen, R. Kaljonen, M. Kortetmäki, T. Ritola, R., Salminen, J., Lehtinen, M., Saralahti, I. 2022. Kestäväen kouluruokailun keittokirja. Nuorten ratkaisuja ruokapalveluille. Just food hankkeen julkaisu 5/2022. https://issuu.com/suomenymparistokeskus/docs/just_food_05_2022

[Hyviä ajatuksia, mutta menevät ravitsemusta koskevien suosituksien ulkopuolelle.](#)

Ylva Palvelut Oy: s.39 r.33 OMAVARAISUUS JA HUOLTOVARMUUS OVAT RUOKATURVAN YDINTÄ, Lisäys

toimenpidesuositukseen: Ravitsemussuositus ohjaa kulutusta tulevaisuudessa, joten sen on kannustettava pitkällä aikavälillä kestäviin ruokailutottumuksiin. Ilmastomuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen vaarantavat edetessään entistä enemmän ruokaturvaa, joten kasvipohjaisen ruokailun yleistyminen on osa riskienhallintaa ja tärkeää tulevien sukupolvien ruokaturvan kannalta.

[Lisätty toimenpide-ehdotus muokattuna: Tuetaan tulevien sukupolvien ruokaturvaa kannustamalla ravitsemussuosituksien mukaisiin kestäviin ruokailutottumuksiin.](#)

Atria: Sivu 39, rivi 41-42: Kotimaisen tuotannon suosiminen olisi hyvä nostaa kaiken kaikkiaan valintoja ohjaavaksi. Tätä perustelisi huoltovarmuuden lisäksi myös se, että kotimaisten tuotteiden ympäristövaikutukset tiedetään, kotimaisten tuotteiden ympäristövaikutukset ovat vähäisemmät kuin ulkomailla tuotetun vastaavan tuotteen ja kotimaisten tuotteiden kestävyteen voidaan omilla toimenpiteillä vaikuttaa.

[Ympäristövaikutusten kappale](#)

[Lisätty tekstiä](#)

[Korjattu vajaasti hyödynnettyjen](#)

MMM: s. 39 r. 21 Olisi hyvä tuoda esille ristiriita; suosituksen mukainen ruokavaliio vähentää kotimaisuutta.

MMM s. 39 r. 23 Muutosehdotus: vähemmän arvostettujen -> vajaasti hyödynnettyjen

MMMs. 39 r. 32 Suosituksessa voisi tuoda esille vielä selkeämmin vastuullisen tuotantotapojen merkitystä. Hyvä kun eläinten hyvinvointi on nostettu esille. Myös muita sosiaalisen kestävyuden ongelmia liittyy usein tuotantolosuhteisiin, tästä voisi olla maininta suosituksessa.

[Tekstiä muokattu.](#)

RTY: s. 39, rivi 25: Lähiruokatuotanto pitää määritellä ja perustella paremmin sen positiiviset vaikutukset esim. vs. yleisesti kotimainen ruoka.

[Lisätty sanastoon](#)

[Lisätty ehdotus toimenpidesuositukseen](#)

RTY: s. 39, rivi 33: Työntantajien tulee tukea ja kannustaa jokaista syömään täysipainoinen lounas.

[Tekstiä muokattu.](#)

RTY: s. 39, rivi 39-40: Heitetäänkö ruoka, joka ei täytä laatukriteeristö biojätteeseen ruoan lahjoittamisen sijaan?

Hansel: s. 38 r. 22 Kappale Ruokaturvaa ja ravitsemusterveyttä kaikille: Pitäisikö omavaraisuus ja huoltovarmuus irrottaa ruokapalveluiden alle? Kappaleen lopussa olevat toimenpiteet koskevat sosiaalista kestävyttä, jolloin omavaraisuuskappale tuntuu erityisen irralliselta osalta.

[Kappaletta muokattu](#)

[Lisätty ehdotuksen mukaisesti sana kuluttajien](#)

Hansel s. 39 r. 34 Kuluttajien ostokäyttäytymiseen..

Ruokatiedotus ry: Sivu 39 Rivi 14–17 Huoltovarmuuden kannalta olisi tärkeää säilyttää Suomessa monipuolinen ruoantuotanto, jossa myös eläintuotannolla on tärkeä rooli esimerkiksi fossiilisten lannoitteiden korvaajana.

[Tekstiä muokattu.](#)

Ruokatiedotus Sivu 39 Rivi 39–40 On tärkeää, että myös ruoka-avun piirissä olevat ihmiset saavat ravitsemuksellisesti täysipainoista ravintoa. Jos jokin sitova laatukriteeristö asetetaan toimijoille, on riskinä kuitenkin se, että osa ruoka-apuun tarkoitettua ruoasta menee hävikkiin ja apua tarvitsevat ihmiset jäävät ilman ruokaa. Tämän toteuttamista tulisi pohtia huolellisesti yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa.

[Lause poistettu](#)

Sivu 39 Rivi 39–40 On tärkeää, että myös ruoka-avun piirissä olevat ihmiset saavat ravitsemuksellisesti täysipainoista ravintoa. Jos jokin sitova laatukriteeristö asetetaan toimijoille, on riskinä kuitenkin se, että osa ruoka-apuun tarkoitettua ruoasta menee hävikkiin ja apua tarvitsevat ihmiset jäävät ilman ruokaa. Tämän toteuttamista tulisi pohtia huolellisesti yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa.

[Lause poistettu](#)

s. 39 Toimenpide-ehdotus: maatalouden tukien uudelleen ohjaus. Maatalous saa joka tapauksessa noin 2 miljardia euroa vuodessa EU:n CAPista ja kotimaisesta budjetista. Tuet ovat siis jo olemassa, joten kyse on vain niiden uudelleen ohjaamisesta tukemaan uusia tavoitteita. Muutos on mahdollista tehdä reilusti ja oikeudenmukaisesti.

[Ei muutosta tekstiin](#)

Sivu 39 Rivi 14–17 Huoltovarmuuden kannalta olisi tärkeää säilyttää Suomessa monipuolinen ruoantuotanto, jossa myös eläintuotannolla on tärkeä rooli esimerkiksi fossiilisten lannoitteiden korvaajana.

[Tekstiä muokattu](#)

Sivu 39 Rivi 39–40 On tärkeää, että myös ruoka-avun piirissä olevat ihmiset saavat ravitsemuksellisesti täysipainoista ravintoa. Jos jokin sitova laatukriteeristö asetetaan toimijoille, on riskinä kuitenkin se, että osa ruoka-apuun tarkoitettua ruoasta menee hävikkiin ja apua tarvitsevat ihmiset jäävät ilman ruokaa. Tämän toteuttamista tulisi pohtia huolellisesti yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa.

[Lause poistettu](#)

Soile Ruottinen: Sivu 39. Rivi 33. Lisäisin alla oleviin suosituksiin vielä kimppatarjoukset, todellakin jos yksi suklaapatukka maksaa 2 euroa ja kolme saa 4:llä eurolla, niin montako ihmiset ostavat? alkoholilainsäädännöstä saisi (ainakin vielä) hyviä esimerkkejä myös makeispuolelle, myytävä pakkauskoko ei saisi vaikuttaa hintaan, ei tarjouksia tai ainakaan kimppa tarjouksia. Mutta ymmärrän toki että kovia vaatimuksia, mutta nämä em asiat vaikuttavat ihmisten ostokäyttäytymiseen kuten tiedämme.

Outi Nuutinen: Sivu 39, rivi 34

- termin epäterveellinen mustavalkoisena muuttaminen ravitsemussuosituksista poikkeavaksi tms. termiksi. Ks. aiempi lausuntoni.

[Kiitos kommentista, ei muutosta tekstiin](#)

[Kielenhuoltoon](#)